

C V E T J E

Z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

Vsebina 10. zvezka.

V novem stoletju	289.
Mesec oktober. Premišljevanja o življenju sv. Frančiška.	
Deseti dan. Kako je sv. Frančišek vse stvari ljubil.	290.
Življenje blažene Marije Krescencije Kavfbajrenske.	
XI. pogl. Zadnja bolezen in srečna smert blažene Krescencije	295.
Z vesoljnega shoda tretjega reda v Rimu	302.
Nadaljna naznanila iz naših misijonov na Kitajskem	308.
Življenje častitljivega Simona Filipovića, Bošnjaka (Konec).	315.
Drobtinice	318.
Priporočilo v molitev	319.
Zahvala za vslišano molitev	320.
Odgovor na vprašanje	320.

V GORICI.

Hilarijanska tiskarna.

1901.

Knjižne novosti.

Trinajst torkov v čast sv. Antonu Padovanskemu. Spisal P. Aljfonz Furlan, mašnik frančiškanskega reda. V Ljubljani, 1900. Kattoliška tiskarna v Ljubljani. — Cēna v platno vezani kojižici 32 kr., terpežno vezani z erdečo obrezo 38 kr., sē zlato obrezo 46 kr., v šagren vezani 63 kr. — To knjižico našega mnogoletnega sotrudnika posebno priporočamo vernim Slovencem, ki se tako radi zatekajo v svojih raznih potrebah k priprošnji slavnega sv. Antona Padovanskega. —

A. Janežičeva **Slovenska slovnica.** Osmā, predelana izdaja. (Dalje.)

Po vsem povedanem bi vtegnilo biti zadosti jasno poterpeživemu bravcu, kaj se meni zdi, da bi se po pravici smelo pričakovati od srednješolske slovnice, kakeršna bi imela biti. Vse glasove in oblike, ki se v jeziku resnično rabijo, to je mej narodom, ali vsem ali njega večino ali znatno manjšino, govore, ali v slovstvu več ali menj navadno pišejo, bi bilo treba v taki slovnici omeniti in razložiti. V prepornih vprašanjih bi bilo povedati nepristransko, ketere vzroke imajo eni, da govore ali pišejo tako, ketere drugi, da govore ali pišejo drugači. Naravnost ne bi bilo treba razločevati, kaj je edino pravo, razumni učenci bi to lahko sami sprevideli — to se pravi, ako jih niso vže preveč zapeljali krivi preroki. Šola zadnjih 20 ali 30 let žalibog ni bila nasproti starim zakonom naše slovenščine tako konservativna, kaker bi zdaj imela biti po mnenju g. prof. Sketa nasproti novim naukom liberaljne ali celo dekadentske dobe.

Seveda ne govorim tu o liberaljni dobi v navadnem političnem ali versko- in šolsko-političnem pomenu, temuč le o liberalizmu v našem jezikoslovnem ali menda bolje rečeno jezikovnem gospodarstvu. Ako terdim, da gospoduje pri nas liberalizem tudi na tem polju, nisem pač menda nič novega povedal; to vedo in priznavajo tudi gospodje konservativne strani, le da se liberalizem mnogim tu zdi nedolžen ali celo koristen in napredek. Po mojem prepričanju je to zmota. Liberalizem je škodljiv, kaker drugod, tako tudi tukaj, in škoda, ki jo dela, bi vtegnila celo večā biti, kaker le jezikovna. Kedor lehkomišljeno zameče in pokončuje, kar so mu zapustili stariši, ta napreduje morebiti na videz, ali v resnici napreduje v pogubo. Moder mož hrani, kar je dobrega podedoval, tudi če je videti nekoliko ostarelo, in gre naprej varnih korakov po poti pravice in resnice.

To — resnico namreč in pravico — sem tudi jaz vedno iskal v svojem slovniškem preiskovanju in dotičnem prizadevanju; nihče še ni dokazal, da sem se kedaj potezal za krivico, zmoto ali celo laž. Za svoje prepričanje pa sem upal in skušal pridobiti pred vsemi tiste gospode, ki so mi bratje in bližnji po poklicu in bi imeli torej že po njem terdno stati na strani ljudstva, kaker v drugih, kako tudi v tej reči.

Ali drugod je imelo pač nekoliko vspeha moje prizadevanje; naš tako časti vreden in za vse dobro vnet, recimo, *αληθος* pa se je zanje malo menil ali nič, mej tem ko je od liberaljne strani razne nove neumnosti jezikoslovne sprejemal radovoljno, kar brez pomiselka.

S tem očitanjem vidim sicer in obžalujem in se bojim, da

CVETJE

Z VERTOV SVETEGA FRANČIŠKA.

XVIII. tečaj.

◊ V Gorici 1901 ◊

10. zvezek.

V novem stoletju!

Doživeli smo torej, hvala Bogu, novo, dvajseto stoletje in več ali manj smo obhajali njega nastop povsod primerno resnosti trenutka. Ginljivo je bilo, v temni, tihi noči od vseh strani, od bliže in dalje, slišati slovesno-milo zvonjenje, ko se je pomikala proti koncu poslednja ura starega, devetnajstega stoletja, in čudno je pretresalo serce, ko se je prvi trenotek novega v obilo razsvitljeni cerkvi pred izpostavljenim Najsvetejšim zapel častitljivi „Te Deum laudamus“ in berž nadalje darovala slovesna velika maša.

Da! hvala Ti, Bcg, za toliko dobrot in milosti, ki si nam jih izkazal v preteklem stoletju — stoletju našega rojstva, za mnoge izmej nas tudi stoletju večine našega življenja!

In zdaj smo nastopili stoletje naše smerti — saj so pač jako redko sejani tisti zdaj še nezavedni otroci, ki jim je namenjeno preživeti konec 20. stoletja.

Smert torej, to je, kar nam bo prav gotovo prineslo to stoletje, dragi bravci naši, stari in mladi, in po smerti nas čaka na neznanem nam drugem svetu ueskončna večnost — taka, kakakeršno si bomo zaslužili tu v morebiti kratkem ostanku našega življenja.

Kaj nam bo novo stoletje še družega, ali dobrega ali slabega, prineslo, ne vemo — ali kar koli bo, vse bo menj važno v primeri s tem : V večnost pojdemo v tem stoletju, ali prej ali pozneje !

Najvažnije naše opravilo je torej zdaj, da se na to pot, na pot v večnost, kar le moremo, dobro pripravimo — pripravimo s tem, da čas, ki nam bo še dan na tem svetu, tako oberremo, kaker nam vest in pamet pravi, da je volja božja.

Da se zlasti popolnoma spravimo sè svojim Bogom, nam ponuja sveta katoliška cerkev berž v začetku prav posebno vgodno priliko. Sveti oče so napovedali za ves svet, razen Rima, „sveto leto“. Popolni svetoletni odpustek, ki ga je bilo v Rиму mogoče dobiti, moremo letos dobiti vsi doma ; poverhu pa moremo dobivati spet tudi sami zase (ne le za duše v vica) vse druge navadne odpustke.

In da se bo lahko rešiti tudi še tako obteženim in zapletenim grešnikom, so dovolili sveti oče za svetoletno izpoved vsem spovednikom skoraj čisto vse pravice, ki so sicer le njim prideržane ; in tako bodo pač tudi škofje dovolili tiste, ki si jih navadno oni prideržujejo. Kako lepa prilika, da vsi popolnoma vredimo in poravnamo svoje račune z Bogom !

„Sveto leto“ ima trajati skozi šest mesecev ter se začeti s tistim dnem, ki ga določijo škofje vsak v svoji škofiji. Oni bodo tudi naznanili natančno, katera dobra dela razen spovedi in sv. obhajila bo treba opraviti v zadobljenje odpustka.

Mesec oktober.

Premišljevanja o življenju sv. Franciška.

(Posnel iz laškega „Il mese consacrato al serafico Patriarca S. Francesco, del P. Candido Mariotti“ p. C. L.)

Deseti dan.

Kako je sv. Francišek vse vstvarjene reči ljubil.

1.

Kraljevi prerok David poveljuje v svojih psaljmih velikost in čudovitost vsega stvarjenja, katero imenuje delo božje modrosti. In to po vsi pravici, zakaj če to božje

stvarjenje z vernim očesom pregledujemo in premišljujemo, spoznamo v njem božjo vsegamogočno roko, ketera je vse stvari iz nič napravila, božjo neskončno modrost, ketera vse tako lepo vrejuje, in božjo neskončno dobroto, ketera vse tako čudovito hrani in sè svojimi bogatimi blagoslovi napolnjuje. Od naj drobnejšega peska, ki ga z nogami teptamo, pa do najsvitlejše luči, ki na nebu svet razsvetljuje; od najmanjše cvetlice, ki raste na zeleni livadi, do visoke cedre na gori Libanu; od drobne mušice, ki jo komaj vidimo, do kraljevega orla, ki mogočno v zračni višavi plava; od merčesa, ki ga le s pomočjo povečevavnega stekla zagledati moremo, do mogočnega leva, ki v puščavi erjevi, vse vse nas sili občudovati Božjo vsegamogočnost. Premišljevaje to čudovito stvarjenje pa moremo nadalje tudi spoznati, da je vse to za človeka in njemu v korist vstvarjeno, da je človek od Boga postavljen gospod vseh teh pozemeljskih stvari, ketere molče ali vender glasno razodevajo, naznanjajo in poveličujejo svojega stvarnika. Ko človek vsa ta čuda z vernim srcem premišljuje in ta slavospev cele narave posluša, tudi on navdušen poveličuje in hvali vsegamogočnega stvarnika in njegovo dobrotljivo modrost; nehote ljubi ta dela božjega stvarjenja, ljubi té božje stvari, ki so mu kaker lestvica, po kateri se vzdiguje do spoznanje njega, ki jih je tako čudovito iz nič ustvaril. Gorje pa od druge strani človeku, ako v svoji poželjivosti in posvetnosti na svojem duhu slep in v srcu merzel ne zna brati iz te velike knjige nature niti v nji občudovati dela božje vsegamogočnosti. Še večje gorje pa tistemu, ki se teh božjih stvari poslužuje in jih zlorabi v zadoščenje svojih pregrešnih poželjivosti in v žaljenje božje, ker bi se Bog v svoji pravični jezi ravno teh svojih stvari posluževal, da ž njimi tacega prederzneža in nehvaležneža ostro kazni, ako bi dopustil, da bi se proti človeku vperle in mu na razne načine škodovale, kaker to sam zaterjuje v bukvah modrosti.

2.

Sv. Frančišek se je teh božjih stvari posluževal, da se je po njih, kaker po lestvici, vedno bolj Bogu približeval, ga vedno bolj goreče ljubil ter mu zmirom zvestejše služil; ljubil jih je v pravem pomenu, tako, da jih je imenoval svoje bratce in sestrice, in večkrat se je bridko zjokal, če je videl, da je ketera od njih kaj terpela. Ta njegova ljubezen je bila vzrok, da so ga hudobni ljudje plitvega duha zaničevali ko nespametnega človeka; tisti pa, ki so bili pobožni in so globokeje mislili, so ga prav zato čislali človeka bolj čistega, pobožnega in svetega, kaker ga je kedaj imelo kerščanstvo. Res, brez dvojbe je on ljubil vse stvari in vse živali, mej temi pa posebno tiste, ki so ga nekako spominjale ali na Jezusovo krotkost, ali na kako posebno čednost, ali pa so mu dajale sploh priliko h kakim vzvišenim mislim. Tako n. pr. je posebno ljubil jagnjeta, ker so ga spominjala na tisto brezmadežno jagnje, ki je naše grehe na se vzelo in za nas vmorjeno bilo; ljubil je tudi zelo gerlice. katerim sveto pismo primerja čiste in verne duše, in keder koli je mogel, jih je oprostil, če jih je gdo vjete prodajal. Ljubi so mu bili tudi škerjančki, katerih pepelnata barva ga je spominjala ne pokoro in na smert, in keder je videl, da se je škerjanec spustil na zemljo in pobral kakega červička ter se je žvergole vzdigaval proti nebu, je rekel; „glejte, kako nas ta tičica uči, da se Bogu zahvaljujmo za vse dobrote, ki nam jih ko dober oče neprenehoma deli, kako nas uči, da svoje serce od sveta in posvetnega odtergajmo in ga k nebu povzdignimo, kjer edino more najti popolno zadovoljnost.“ Ta njegova ljubezen je storila tudi, da so mu živalice pokorne bile in ga slušale, kaker da bi pamet imele. Tako n. pr. so mu volkovi sledili, kaker domači psički; lesice so na njegovo povelje nehale škodo delati; jagnjeta so ga z bleketanjem veselo pozdravljala; neki jastreb mu je bil na gori Aljverniji

namesto ure; ptički so posedali na njegove roke, pazljivo so ga poslušali, ko je pridigaval, združili so se ž njim, ko je Bogu hvalo prepeval, in ko je kam prišel, so ga veseli pozdravljali. Pa ne samo žive stvari je tako ljubil, ampak tudi nežive, n. pr. ogenj je imenoval svojega brata, in keder je poln ljubezni do Boga šel po polji in travnikih, takrat je žita, terte, drevesa, cvetlice, zvezde na nebu, vse je imenoval svoje brate in sestre ter vse vabil, naj ž njim hvalijo Boga, kaker so to storili tudi oni trije mladeniči v ognjeni peči v Babilonu.

3.

Ta ljubezen sv. Frančiška je res nekaj značivnega in posebnega, kar se v toliki meri ne nahaja pri drugih svetnikih in božjih prijateljih. In kaj se naj mi iz tega učimo? Učimo se, da bomo tudi mi posebno sè vsako živalico vsmiljenje imeli zakaj navadno se tako godi, da je tisti, gdor je do živali dober in vsmiljen, prav tak tudi do svojega bližnjega; nasproti pa, gdor je surov in brez serca do neumne živali, je enako surov in brez ljubezni tudi do ljudi. Drugič se moremo iz tega učiti, da koliker bolj bodemo v sebi greh zmagovali in pokončavali, tolikanj bolj bodemo tudi živali zopet pod svoje gospodstvo pripeljali, tako, da bomo malo da ne popolnoma nad njimi zapovedovali. Le greh je bil vzrok, da se je zemlja in vse, kar na nji živi, vzdignilo zoper človeka; odstranimo greh, in poprejšni red se bode zopet na zemljo povernil. Naposled se iz zgleda sv. Frančiška učimo tudi, da se posvetnih stvari poslužujmo v dosego namena, za keterega smo mi in one vstvarjeni. „Odpri oči, o človek, kedor koli si, pravi naš serafinski učenik sv. Bonaventura, nateguj ušesa, odpri usta in pripravi serce, da bodeš opaževal vse božje stvari in ž njimi Boga poslušal, hvalil, ljubil, molil, poveličeval in častil, da se morebiti zoper tebe ne vzdigne vsa narava. Zakaj vse stvarjenje se bode vojskovalo zoper nespametne; nasproti pa bodo

modri po njem vživali veselje in s prerokom bodo mogli klicati: Ti si me razveselil, o Gospod, sè stvarmi, ki si jih storil sè svojimi rokami. O kako so veličastna, o Gospod, tvoja dela, vse si storil z modrostjo in zemlja je polna tvojega bogastva!“

Zgled.

Ko je bil sv. Frančišek v mestu Gubiju, je neki divji volk, kaker se pripoveduje, vso okolico vznemirjal in veliko škodo narejal, in prebivalci so se združili, da bi z orožjem šli proti njemu kaker proti kakemu sovražniku. Sv. Frančišek pa je šel sam brez orožja, naj so ga bratje še tolikanj prosili, da bi tega ne storil; in ko mu volk nasproti pride, mu Frančišek v božjem imenu prepove, da nima več delati škode meščanom in v okolici. In glej, ta divja zver se je kaker jagnje pohlevna vlegla k nogam sv. Frančiška, ki je volku takole nadalje govoril: „Ljubi moj bratec volk, ti ropaš in tergaš druge božje živalice, tedaj si morivec, in in vsa ta okolica se te boji. Hočem pa, da se ž njo pomiriš in ker je bila le lakota, ki te je k temu naganjala, ti obljubim, da te bodo ti ljudje hranili, ako jim ne bodeš več škode delal“. Volk je bil s tem zadovoljen in je v znamenje z glavo kimal. Svetnik mu nadalje pravi, da mu naj poda nogo v znamenje, da bo deržal besedo, in volk je vzdignil eno sprednjih nog in jo položil v roko svojega prijatelja in gospoda, in tako sta šla v mesto. Ko sta tja prišla, je vse skupaj derlo, da vidi to čudo, in sv. Frančišek je zbranim tako govoril: „Razun drugih kazni zavoljo grehov, je Bog tudi to poslal. Vedite pa, da so pripravljene za grešnike v peklenškem ognju veliko večje kazni, kaker je požrešnost in kervoločnost divjega volka, kateri more k večemu telesno življenje končati. Bratje, spokorite se torej in Bog vas bo zdaj tega volka rešil, v večnosti pa pekla. Ta naš brat volk mi je obljubil, da vam ne bo nič več škodoval; vi mu pa

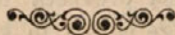

obljubite, da mu boste vsaki dan potrebno hrano dajali“. Ljudstvo je enoglasno priterdilo, volk je pa zopet z glavo kimal in tako svojo zadovoljnost pokazal. Dve leti je potem ta volk hodil po mestu, vsaki dan v drugo hišo, da je dobil, kar mu je šlo, in ko je naposled poginil, je bilo meščanom jako žal po njem, ker jih je spominjal na čednosti in veliko svetost sv. Frančiška.

P r a v i l o s v. F r a n č i š k a: „Keder bodo ljudje v stvareh Boga spoznavali in častili, jim bo to gotovo v veliko dušno korist.

MOLIMO.

Največa hvala tebi, o Gospod, ki si vse stvari nam v prid in korist ustvaril. Oné mi vedno kažejo tvojo mogočnost, tvojo modrost in tvojo dobrotó; one me napeljujejo, da te hvalim, poveličujem in ljubim. Jaz pa sem tako na to revno zemljo navezan, in v posvetno zaljubljen, da tega glasu narave ne slišim in se teh stvari le poslužujem, da ž njimi svojemu poželjenju strežem in ne redkokrat tudi tebe žalim. Razsvetli tedaj mojo pamet, o Gospod, očisti moje serce, da bodem v prihodnosti tebe bolj spoznaval in te ljubil in častil, da te bom potem tudi v večnosti brez nehanja vžival. Amen.

Življenje blažene Krescencije Kavfbajrenske.

(P. A. M.).

XI. Poglavje.

Zadnja bolezen in srečna smert blažene Krescencije.

Od njenega šestdesetega leta naprej je postajalo njeno hrepenenje razvezana in s Kristusom biti tako silno, da je terpela zarad tega največe dušne stiske. Le volja nebeškega ženina in ljubezen do terp'jenja je ohranila njeno serce v miru. Zaduji dve

leti svojega življenja se kar ni naveličala govoriti o smerti; imenovala jo je jetničarko, vabivko na ženitnino, belo ženo.

Ljubezen je pregnala strah in iz ljubezni vmreti to je imenovala največo srečo. Sestra Gabrijela piše: „Nič ji ni bilo sladkejšega od Jezusa, in ker je imela smert za vrata in pot k Jezusu, je pogosto v življenju in na smertni postelji rekla: „Nič ni sladkejšega kot Jezus, Marija in smert.“

Kaker pripoveduje Ot je bila še ob času, ko je živela prednjica Ivana, enkrat tako dolgo zamaknjena, da je bila prednjica vsa v skerbi ter jo je pod pokorščino poklicala nazaj iz zamaknjenege stanu.

Še preden se je bila popolnoma vrnila v navadni stan, je rekla: „O, častita mati, kako daleč sem od vas.“ Njen angelj varih jo je bil peljal duhovno v pekel, v vice in v nebesa. Pri pogledu nebes ji je rekel: „Moja varovanka, tukaj je kraj češčenja božjega in njegovih izvoljenih; tukaj boš večno prebivala.“ „Slišala sem tamkaj,“ tako je pripovedovala prednjici, „najslajše petje božje hvale. Vsi svetniki so kar plavali v morju veselja in blaženosti. Več ne morem povedati, kaker da ni nobeno oko videlo, nobeno uho slišalo, v nobenega človeka serce prišlo, kar je Bog tistim pripravil, ki njega ljubijo.“

V februarju l. 1744, v začetku sv. postnega časa se je pričela njena zadnja bolezen, ketere pa zdravniki niso mogli dobro spoznati.

Silna vročina je kuhala vse njeno telo. Celo luteranski zdravnik si ni vedel boleznii drugače razlagati, kaker s tem, da je rekel, da je vsa njena duša prevzeta od ognja goreče ljubezni. Zdelo se je, da ji ogenj žge mozek in kosti; po glavi in na straneh jo je močno bodlo; neznosna žeja ji je vsa usta in gerlo posušila; jezik ji je bil terd ko skorja in razpokan; telo do kosti in kože skerčeno; herbet ji je bil ena sama rana; levo lice in pleča so bila zelo otekla; terpela je tolike bolečine, da je svojemu spovedniku p. Pamerju, ki jo je po tem vprašal, povedala, da terpi, kaker bi ležala na razbeljenem ražnju. Pri vsem tem pa v celici ni bilo čutiti nobenega smradu, temuč prav prijeten duh, čeravno niso rabili nobenih dišav.

V začetku se je bolezen le neznatno pokazala in ni bilo videti nobene nevarnosti; ona je pa vender precej povedala svojemu spovedniku in postrežnici, da bo na tej boleznii prav gotovo vmerla. Kmalu se je res bolezen začela tako nevarno razvijati,

da so preplašene sestre pričakovale bližnjega in naglega konca. Ona jim je pa rekla, naj bodo brez skerbi, ker bolezen bo dolgo trajala in še le po dolgem in hudem terpljenju bo počasi in težko vmerla. Zdelo se je, da jo jako veseli misel na dolgo in hudo terpljenje.

Celih šest tjednov je silno terpela, vender tako veselo, da so vsi občudovali to vso v terpljenje in ljubezen vtopljeno dušo. Po zgledu Zveličarja je hotela terpeti brez tolažbe in polajšanja. Nobene pomoči in okrepčave ni prosila in celih šest tjednov ni sprejela nobene jedi ne pijače razun na razno prigovarjanje nekoliko pogrete vode in še te tako malo, da si s tem ne le ni potolažila žeje, temuč jo še povečala. Zdravniki si kar niso mogli razlagati, da more tako oslABLJENO telo toliko časa brez hrane se vzdržati.

Dvorni svetnik in zdravnik kneza opata Kemptenskega je kar naravnost rekel, da to presega vse natorne moči. Zelo so prigovarjali bolnici, naj vender nekoliko zavžije, zapovedati si ji tega niso upali. Ona pa je rekla: „Moja jed je, da storim voljo mojega nebeškega očeta; to je moja jed in moja moč.“ Ko so jo sestre pomilovale, da ne more nič vživati, je odgovorila: „Dobri Bog je z menoj tako neskončno dober, da daje meni revnemu červičku to, kar je sam imel na križu. On je terpel tako strašno žejo in jaz njegova vboga sužnja naj bi se pokrepčavala? O to ne sme biti!“

Njena edina hrana za dušo in telo je bil živi kruh, ki ga je do smerti razun veliki petek, vsaki dan v sv. obhajilu vživala. Kaker so bolečine se vsakim dnevom naraščale, tako je tudi rastla njena dušna moč. Nobene tožbe ni bilo slišati iz njenih ust, pač pa je ponavljala v svoji serafinski ljubezni zdihljeje: „Vsi udje in vse kosti mojega telesa poveljučjte Gospoda, ki vas je storil zmožne terpeti.“ Ako so jo vprašali, kako se počuti, je odgovorila: „Prav dobro, ker okušam kapljico iz bridkega keliha mojega Zveličarja in spolnujem voljo božjo, kateri se za čas in večnost izročam.“

Sestra Gabrijela pripoveduje: „Ko smo ji enkrat polne sočutja in žalosti povedale, da vedno Boga prosimo, da bi ji nekoliko polajšal hude bolečine, je ona vsa vesela odgovorila: „Vaša molitev se mi sicer dopade, vender veliko bolj prijetna mi je volja božja, ki mi je te bolečine poslala. Jezus, ki ozdravlja mojo dušo, je bridki kelih terpljenja prej okusil; čemu bi se jaz branila iz njega

piti? Ljube sestre, srečen je tisti, ki postane deležen tega keliha; tudi noge ne bi hotela prestaviti za to, da bi si s tem bolečine polajšala.“ To sem slišala iz njenih ust ter se s svojimi očmi pričala o njeni čudoviti poterpežljivosti.“

Vedno večje je prihajalo njeno hrepenenje po terpljenju. Po zgledu Marije Magdalene Paciske je rekla: „Ne vmreti, temuč za te in iz ljubezni do tebe še več terpeti! Naj se pomnoži moje veselje s terpljenjem in ljubeznijo.“ V resnici je tudi sè zunanjim terpljenjem rastle notranje veselje.

Smehljaje se je govorila: „O, te bolečine niso nič v primeri z onimi, ketere je moj ljubljenec za me terpel; še večje morajo priti čez me. O Bog, pomnoži moje bolečine, pa pomnoži tudi mojo poterpežljivost“. Drug krat je rekla sestram: „V popolnosti moramo vedno napredovati, in ako je to volja božja, celo življenje ostati v terpljenju in zdihovanju, njega sè vsemi močmi ljubiti in njemu služiti. Zato nas je Bogu ostvaril“.

Ko se je enkrat sestra Joahima, ketera jo je serčno ljubila ter ji stregla, iz sočutja jokala, ji je prav milo in prijazno rekla: „Ljuba sestra, ali naj se ne spolni nad menoj volja božja? Mi se ne smemo jokati zaradi bolečin, ketere mi je poslal ljubi Bog, temuč hvaliti ga moramo. Nevredna sem sicer, vendar pripravljena terpeti, koliker je njegova sv. volja. To bi ne bila tolažba za me, ke bi brez bolečin vmerla“.

Res je hrepenela po Bogu ter govorila s psaljmistom: „Moja duša hrepeni po tebi, o Bog. Mojo dušo žeja po močnem, živem Bogu; kedaj bom prišla in se prikazala pred obličje božje?“ Ps. 41, 2. 3. Pa tudi to hrepenenje je premagala vdanost v voljo božjo, da je rekla: „Kaker Bog hoče, kar Bog hoče in kaker dolgo Bog hoče; ako morem le spolniti najsvetejšo voljo božjo, ne želim nobene druge tolažbe v tem terpljenju“.

Huda bolezen sicer tudi pri dobrem človeku razodene njegove slabosti in napake, pri Krescenciji pa so se še le v terpljenju najlepše pokazale njene velike čednosti.

Prav posebno in ginljivo se je razodevala njena ponižnost, pokorščina in zaničevanje same sebe. Vse njeno obnašanje in govorjenje je kazalo, da se ima za največo beračico in grešnico. Najmanjše postrežbo je sprejela kot veliko dobroto, ki se skazuje prav nevretni. Večkrat je poklicala sestre k sebi ter ponižno prosila odpuščanja, za vse slabe zglede in napake, ki jih je storila. Prosila jih je, naj po njeni smerti ne venčajo njene glave

s cveticami, kaker je bila navada, temuč sè slamo ter jo pokopljejo v gnoju ali na kakem kraju, ki ne bo noben človek vedel zanj.

Do zadnjega dihleja se je vadila v pokorščini. Slušala je svojo postrežnico, ketera ji je morala celo zapovedati, kako naj se v postelji vleže, kar ji je moralo. pri njenem ranjenim telesu delati velike bolečine. P. provincijalju je pisala, naj ji pod pokorščino naloži vmreti. Svojega spovednika je prosila, naj ji v smertni uri govori te besede: „O Bog, rada vmerjem, da te ne bom mogla več žaliti; o Bog rada vmerjem iz ljubezni do tebe; O Bog, rada vmerjem iz pokorščine, katero sem dolžna tebi, mojemu stvarniku in očetu.“ Neprenehoma se je vadila v upanju in ljubezni božji ter zato želela, koliker mogoče sama biti. Razen postrežnice in spovednika ni hotela, da bi jo drugi obiskovali in tolažili. Zadnje tri dni življenja ji je zelo tekla kri iz nosa ter je zarad tega močno oslabela. Čeravno je težko govorila, je vender ljubeznjivo sprejemala sestre in jim dajala najlepše nauke. Precej v začetku bolezni je poklicala k sebi mlajše sestre, da bi jim dala še enkrat in sicer zadnji poduk. Sestre so se močno prestrašile in jokale; ona pa jih je tolažila in z vnetimi besedami spodbujala spolnovati vodila ter živeti v miru in v čisti ljubezni do Boga.

Nato je še vsaki sestri posebej in na tiho povedala, kaj mora storiti, kaj opustiti in v čem se poboljšati; pri tem je tako globoko vsaketeri pogledala v vest in govorila tako odločne, da so se vsaki njene besede globoko vtisnile v serce.

Čez nekaj tjednov se je bolezen toliko shujšala, da so se večkrat pokazala znamenja bližnje smerti. Večkrat je omedlela ali se pa zameknila.

Ko se je zavedela, je rekla, da njen čas še ni prišel. 27. marca na praznik žalostne Matere božje so bile sestre v velikem strahu, ker je Krescencija bila tako dolgo v nezavesti, da je celo spovednik terdil, da smert ni več daleč. Vender se je zavedela ter povedala, da so se ji prikazali svetniki, katerim se je priporočila za smertno uro, ter ji obljubili zopet priti, ko bo morala vmreti. Trinajsti dan pred smertjo je sama prosila spovednika za sv. olje in sv. popotnico. Z mnogimi solzami se je spovedala in v pričujočnosti vseh sester je z nepopisljivo pobožnostjo prejela sv. zakramente za vmirajoče. Sestra Gabrijela pripoveduje: „Eno uro po tem ko je prejela sv. zakramente se je pred vsemi sestrami skesano obtožila, da je tako leno živela; vsako sestro je na to

posebej prosila odpuščenja zaradi slabega zgleada in sitnosti, katero ji je v življenju delala. Serčno se je zahvalila, da so jo hotele imeti v redu kot sestro, ki ni nikedar nič dobrega storila in bila popolnoma nevredna stvar. Opominjala nas je prav ljubeznivo naj zvesto spolnujemo vodila, se mej seboj ljubimo in priporočamo njeno dušo vsmiljenemu Bogu. Govorila je tako ginljivo, da smo bile vse v solzah, nezmožne le eno besedo spregovoriti“.

Od tega časa nadalje je bilo vedno več njeno hrepenenje po terpljenju in ljubezni božji. Pogosto je zdihovala: O Gospod, ako je tvoja sv. volja, pusti me še več terpeti, da te bom še bolj ljubila“. In v resnici je veliki teden silno terpela v glavi, po rokah in nogah. Vender je še sama tolažila sestre: „Ljube sestre, hvalite Boga za moje bolečine. Vse moje življenje, moje veselje, moja moč je v terpljenju in ljubezni. Moje želje bi bile spolnjene, ke bi bila s Kristusom pribita na križ, ker to je predokus večnega veselja in paradiž na svetu“.

Zadnje tri dni velikega tjedna je bila večinoma zamaknjena, posebno še veliki četrtek po sv. obhajilu; silno prijeten duh je šel od nje, ki se je čutil po vsem samostanu. P. Bonifacij Šmit jo je našel zvečer zopet zamaknjeno.

Kaker hitro jo je nagovoril: „Častita mati Krescencija,“ je prišel ta otrok pokorščine precej k zavesti, in na vprašanje, kje je bila in kaj je videla, je odgovorila: „Moj angelj varih me je peljal na oljisko goro, kjer sem našla mojega ljubljenca v molitvi vsega s kervjo oblitega. Približala sem se mu, ga molila in se ponudila vse zanj terpeti. Moj ljubi mi je rekel: Otrok moj, ti boš z menoj terpela in z menoj vstala.“

Veliki petek je bila vsa iz sebe kaker mertva; njen duh pa je spremljal Zveličarja skozi vse skrivnosti njegovega terpljenja do križanja.

Nato se je zopet zavedela. Njen spovednik jo je vprašal, ali je spremljala Zveličarja na Kaljvarijo. Globoko je vzdihnila in rekla: „Oh kaj je to, včlovečenega Boga terpeti in vmreti videti! Iz sočutja in ljubezni bi bila morala vmreti, ke bi me ne bila vzdržala njegova vsemogočnost.“

Še mnogo lepega je na to govorila o terpljenju in ljubezni Križanega in Njegove žalostne matere. Veliko soboto je bila cel dan zamaknjena kaker v grobu sè Zveličarjem. Velika nedelja — bila je 5. aprilja — je imel biti zadnji dan njenega življenja. Vsa je bila vtopljenja v sv. premišljevanja, vender je odgovorila, ako

jo je p. provincijalaj ali spovednik nagovoril. Po obedu je še enkrat sestre k sebi poklicala. Goreče jih je spodbujala k lepemu redovnemu življenju, svarila jih pred nepotrebnim občevanjem z ljudmi in potem je še vsaki posebej kaj naročila. Te zadnje besede ljubeče, vmirajoče matere so napravile globok vtisek na vse sestre.

Zdaj se je popolnoma obrnila k Bogu ter odgovarjala spovedniku ali prestopniku le še sê znamenji. Zvečer se je iz zamaknjenja zbudila ter vprašala sestro Joahimo Regel, koliko je ura. Ko je ta odgovorila, da je ravnokar odbila sedem, je razločno, da so jo vsi razumeli, rekla: „O polnoči bom vmerla.“ Na to je odpustila vsem sovražnikom, tudi tistim, ki bodo po njeni smrti hudo zoper njo govorili in molila je za nje; vernim dušam pa je darovala vse svete maše, molitve in spokorna dela, ki se bodo opravila za njeno dušo.

Ob deveti uri ji je mnogo kervi iz nosa steklo in na to se je pričel smertni boj. Vender je ostala vedno pri zavednosti. Vse sestre so hitele v celico vmirajoče, kjer je bil vže p. Pamer; tudi p. provincijalaj in njegov tajnik P. Cezarij Gruber sta kmalu na to prišla. Krescencija je ležala nepremično in tiho. Oči je imela vperte proti nebu ali na križ, zasušena usta so bila na pol odperta.

Keder so ji duhovniki narekavali kratke zdihljeje, je sê znamenji priterjavala, posebno, ako je slišala kaj o ponižnosti. P. provincijalaj ji je rekel, naj, keder bo prišla pred božje obličje, moli za katoliško cerkev, za kerščanske vladarje, za serafinski red, za samostan, da bi vedno drugim dajal lep izgled.

Razločno je priterjevala, da je pripravljena iz pokorščine vse to storiti. Sestram je hotelo v žalosti serce počiti in komaj so se zderžavale, da niso glasno jokale.

Spovednik se je spomnil, kar mu je bila v življenju večkrat povedala, da bo namreč nadangelj Rafaelj njen vodnik proti nebu. Ob polu dvanajstih ji je rekel: „Častita mati, zdaj bo pač sv. Rafaelj kmalu prišel.“ Berž je ona prav razločno odgovorila; „On je vže tukaj.“ To so bile njene zadnje besede na svetu. Kmalu na to je odperla svoje oči, katerih eno je bilo vže stekleno, ter je zadnjikrat pogledala svojega spovednika, kaker bi se hotela od njega posloviti.

Pri tem pogledu je bila njegova duša z neko nenavadno nebeško sladkostjo napolnjena, kakeršne ni okusil ne prej ne pozneje. Na to je bolnica zaperla svoje oči za pozemeljsko luč.

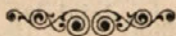
Vsi pričujoči so pretreseni čakali dvanajsto uro. Ležala je popolnoma mirno. Slednjič začne biti ura v stolpu župnijske cerkve. Pri prvem vdarcu je zadnji krat zdihnila z mirnim, veselim obličjem.

Tako se je ločila od telesa ta angeljsko čista, na čednostih in zasluženju tako bogata duša, ki ni nikedar družega iskala, kot Jezusu v življenju in smerti popolnoma podobna postati.

Ob uri njene smerti se je nekaj prav nenavadnega zgodilo, kar se ne da razlagati po natorni poti. Žalost in bridkost, ketera je posebno sestre napolnjevala, se je pri vseh navzočih spremenila v nebeško sladkost in veselje, v toliki meri, da so bili vsi od nje prevzeti in so vsi priznali, da kaj enacega še nikedar niso občutili. Enako veselje so občutili tudi vsi, ki so bili navzočni pri smerti sv. Roze iz Lime. Skoraj smemo trditi, da je vzrok te prikazni to, da je duša precej, ko se je ločila od telesa, dosegla večno zveličanje in ji je bilo dovoljeno od morja lastnega veselja nekoliko kapljic drugim podeliti. — Ob enem je mertvo truplo bl. Krescencije razširjalo silno prijeten duh, ki je napolnil ves samostan.

Blažena devica je tedaj vmerla zadnjo minuto velikonočnega praznika, 5. aprilja 1744, ko je bila stara 61 let in je od teh skoraj 41 let preživela v samostanu.

Ozri se, pobožni bravec, na to lepo življenje in dragoceno smert ter prosi Boga: „Vmerje naj moja duša smerti pravičnih in moje poslednje bodi njihovemu enako.“ IV. Mojz. 23, 10.

Z VESOLJNEGA SHODA TRETJEGA REDA V RIMU.

Frančiškanski časopisi so začeli v poslednjih zvezkih preteklega leta prinašati razne govore, govorjene na tretjerednem shodu mesca septembra, bodisi v latinskem, ali italijanskem, ali francoskem jeziku. Tudi Vi, naši dragi slovenski tretjeredniki, ste najberž nekoliko radovedni na to, kar se je govorilo na tem shodu, in boste radi brali kaj več iz tistih govorov. Vsega vam seveda ne bomo predstavljali v slovenščino, ker bi bilo treba premnogo prostora; tudi bi od besede do besede predstavljenega najberž tudi v slovenščini ne razumeli. Najpametniše se nam je torej zdelo posneti le glavne misli ter s preprostimi besedami povedati

kaj je obsegal ta ali oni govor. Za zdaj Vam podamo tu izleček prvih dveh, namreč latinskega nagovora kardinalja predsednika Vivés y Tuto in italijanskega govora svetovnega tretjerednika grofa Karla Santučija.

Izleček vvodnega govora kardinalja predsednika.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, hvaljena brezmadežna devica Marija!

Prevzorni očetje, prevzvišeni predstojniki, ljubljeni bratje!

Sveti Frančišek nas je zbral v tem svetem in častitljivem mestu pri grobu sveta apostolja Petra, da nas skrivna moč, ki iz tega groba prihaja, okrepeča in navduši v boju zoper sovražnike svete katoliške cerkve.

Ravnati pa se ima naše prizadevanje v tej reči po okrožnicah svetega očeta Leona XIII. Tretjeredniki naj skerbe, da ne bodo za nikomer zaostajali v pokorščini in otroški vdanosti do rimskega papeža; da bodo slušali ne le, kar vkaže, temuč dopolnili tudi, kar svetuje in želi. Posebna milost, ki jo imajo otroci sv. Frančiška, je popolna zvestoba do svetega sedeža in rimske cerkve.

Drugo vaše prizadevanje pa bodi sè vsemi pripomočki pospeševati pokorščino in spoštovanje do škofov, ker po besedah sv. Ciprijana „ta ni v cerkvi, kedor ni sè svojim škofom.“

Sešli smo se, pokrepčani z blagoslovom tistega, ki je ne le naš oče, ampak tudi naš brat, ter se ponaša s tem, da je že davno sprejet v frančiškansko družino. In on, Leon XIII, se veseli našega shoda; veseli se ga pa tudi rimska cerkev, veseli oče Frančišek sam.

Način serafinske pokorščine, ki stavi tretjerednike pod vodstvo prvega reda sv. Frančiška, pa ničesar ne odjemlje škofovski in župniški oblasti; ravno nasproti, tretjeredniki so zavezani tudi drugim zgled biti v pokorščini in spoštovanju do svojih škofov in župnikov.

Vsem tretjerednikom, zlasti pa njih predstojnikom so jako primerni očetovski opomini, ki so jih pisali papež Leon XIII. tovarišem velike rimske bratovščine ran svetega Frančiška. Te opomine, vernivši se v domovino, skušajte, da skerbno v življenje vpeljete, namreč:

„To pred vsem priporočamo, da naj bodo vam in vsem vašim tovarišem postave vašega tovarštva svete; red naj se

vderžuje in edinost duhov ohrani. Če se kedo prederzne motiti red in edinost, naj se kazni po velikosti zadolženja. Prizadevajte si torej, da bo hvala pobožnosti, ki so se po nji do zdaj odlikovali bratje, tudi nadalje svetila kerščankemu ljudstvu. Vi pa, ki vladate, nikar ne prenehajte v svojih skerbeh, tako, da bo očitno, da je po vaši pridnosti in vašem prizadevanju tovarištvu dobro postreženo.“

O bratovski ljubezni, o skerbi za vboge, o delavskem vprašanju vam podajajo primerne nauke okrožnice sv. očeta Leona XIII. „Auspicato“ in „Rerum novarum“ in konstitucija „Misericors Dei Filius“. Sam sveti oče Frančišek pa je v malo besedah tako obsegel postavo ljubezni: „Blažen človek, ki prenaša svojega bližnjega v njegovi slabosti, kaker bi želel, da bi ta prenašal njega, ko bi bil v podobnem primeru. Blažen služabnik, ki vse dobro vrača in pripisuje Bogu. Zakaj, kedor sam sebi kaj prideržuje, ta skriva denar svojega Gospoda, in kar se mu zdi, da ima, se mu bo vse vzelo.“

Mej obravnavanjem samim naj misli vsaki, da njemu veljajo modre besede svetega očeta Frančiška, ki pravi: „Pred vsem naj pazijo na to, da se bo v vseh njih besedah kazala resnica, dobrota in ponižnost, ker ima človeška beseda izvirati iz resnice, nadaljevati se v dobroti, zverševati se v ponižnosti, meriti se po kratkosti, ker je kratko besedo govoril Gospod na zemlji.“

Te in druge reči, ki so napovedane, bomo imeli prevdarjati, in naše delo bo koristno, ako bomo svesti si svoje slabosti Boga prosili pomoči, priporočili svoj shod presvetemu sercu Jezusovemu, Mariji brez madeža spočeti, sv. očetu Frančišku in naposled hvaležni poprosili Boga tudi za svetega očeta Leona XII., da ga Bog ohrani in poživi in srečnega naredi na zemlji in ga ne izroči oblasti njegovih sovražnikov.

Izleček iz govora grofa Santučija.

Prezvorni, prevzvišeni, prečastiti očetje, bratje in sestre
v svetem očetu Frančišku!

Vesoljnost tretjega reda svetega serafinskega očeta se ni še nigdar pokazala tako veliko in svetlo, kaker se kaže denes, ko so vsi narodi poslali v Rim v resnično velikem vse pričakovanje presegajočem številu svoje ponižne sinove, da se zbero pod predsedništvom prevzornega kardinalja Frančiškovega reda in njega-

štirih vesoljnih predstojnikov z namenom, da bi eden drugega vnemali v ljubezni do naše vstanove in v gorečnosti za zverševanje vsega, kar je najprimerniše tej vstanovi.

Ko je narekoval naš sveti vstanovnik v preproščini svojega serca, polnega ljubezni do vseh stvari božjih, občudovanja vredno pismo do vseh ljudi na svetu, tedaj pač ne bi bil nihče mislil, da se bo čez 700 let ves svet oglasil na njegovo vabilo in poslal neizmerno število vernih vsakega jezika in stanu v to središče katoliške cerkve, da naj poterdijo vpričo Boga in ljudi, da sveta beseda ljubezni ne pozna mejá krajev in časa, in vse rodove čudovito brati od stoletja do stoletja.

Blagoslovljen bodi sveti oče Frančišek, ki gleda z nebes dopadljivo na tako veliko število tako raznoterih sinov, in hvaljen bodi Bog, ki vas je pripeljal od odkraj morja in od onkraj gorá, kaker od vseh krajev Italije, o sinovi sv. očeta Frančiška, da tukaj prejmete odpustek svetega leta, da si okrepčate zvestobo v izpolnjevanju vodila, da spoznate očitno svojo terdno vero in nepremagljivo ljubezen do velikega očeta vernih Leona XIII. ter izprositate naposled dragoceni dar miru na vesoljni svet.

In ker je mene zadela ne iskana, temuč skoraj po sili mi naložena čast, da imam za prevzornim kardinaljem prvi spregovoriti k vam, nočem govoriti o ničemer družem kaker o duhu našega vodila in poklicu, ki ga ima naš red v sredi mej svetom. Ne pričakujte kakih novih naukov; za učitelja se vam nočem postavljati, saj sem komaj vreden, da sedim mej poslednjimi poslušavci. Le preprosto vam bom povedal svojo misel, prepričan, da boste lahko sami dostavili, kar bo meni manjkalo, in da boste tudi poterpljenje imeli z meno in mojim govorjenjem. —

Naš tretji red, to veste, je pravi red, kaker so mnogokrat izrekli rimski papeži in sam vladajoči sveti oče Leon XIII. Dasi-rayno mnogo nižji od dveh redov, ki jih je pred njim vstanovil sveti Frančišek, je vender tako rekoč tretja struna tiste čudovite harfe, ki sedem stoletji sem poje pred visokim stolom božjim čudovito pesem o vboštvu, ljubezni in pokori. In zato je poglavitni namen našega tretjega reda, kaker vsacega družega cerkvenega reda, posvečenje svojih udov. Kedor si torej ne prizadeva, na vso moč, da pride na goro svetosti in popolnosti, ta ni vreden, da nosi pas in obleko svetega očeta Frančiška.

Res smo sicer majhini in polni slabosti, in verhu tega naš življenje mej svetom bolj izpostavlja nevarnosti, da se vmažemo

z njegovim prahom; vendar moramo po zgledu toliko svetih tretjerednikov vsacega stanu, časa in dežele, z milostjo božjo posnemati vsaj od daleč našega očeta sv. Frančiška in po njegovih stopinjah hoditi za Kristusovom.

Vodilo našega reda je sicer kratko in po dobroti svetega očeta, ki nas vodi, jako olajšano; vendar je v njem še vedno tisti duh, ki je postavil na oltarje toliko svetnikov, toliko naših bratov in sester, katerih imena so sè zlatimi čerkami zapisana v letnikih tretjega reda.

In prav preproščina in lehkota našega vodila priča in kaže, da ima bolj z duhom, ki ga oživlja, kakor s čerko, ki dostikrat mori, naš red povzdigovati k popolnosti ljudi vseh stanov in vsake starosti, vseh krajev in časov. Z duhom žive vere, goreče ljubezni, svete pobožnosti, nevtolažljivega sovraštva čutne pokvarjenosti, stanovitne vaje v ponižnosti in sveti vrejeni delavnosti ima naš red dopolnjevati ne le zapovedi božje in cerkvene, temuč tudi dolžnosti, ki jih vsakemu naklada njegov stan.

Iz tega se lahko sprevidi poklic, ki ga ima naš red mej kristijani in na svetu. „Ko služiš bližnjemu, meni služiš“, je rekel Jezus veliki tretjerednici, sv. Marjeti Kortonski. V teh besedah, mislim jaz, da je naj višji nauk za vse tretjerednike, ki žive mej svetom. Kamer jih je Bog postavil, tam naj stoje, tam jih hoče Bog imeti. V temi naj sveti njih luč; plamen njih ljubezni naj gori, kjer piše najhuje veter samopridnosti; sladka beseda miru naj se sliši iz njih ust mej hrupom posvetnih preprirov; zgled njih evangelijskih čednosti naj bo videti mej valovi popačenosti in hudobij! Velika je torej korist tretjega reda za človeško družbo. Skromni, ponižni delavci v vinogradu Gospodovem se imajo tretjeredniki truditi, kar je v njih moči, da izrujejo iz njega suhe šture in plevel, da bodo mogli rasti in zoreti na njem dobri sadovi.

Postaviti, vterditi in razširiti kraljestvo Kristusovo na zemlji, to je poklic vseh, ki ljubijo Jezusa. Ali v ta namen je treba truda in vojskovanja zoper mnoge njegove sovražnike. Duh, bistvo in posebni poklic tretjega reda pa je, posvetiti pred vsem same sebe in s pomočjo tega posvečenja in vnanjih del, ki mu morajo slediti, posvečevati druge.

Ljudstvo potrebuje ljubezni, ki jo je učil Jezus, ki jo je čudovito zverševal naš serafinski oče, ki so io za njim zverševali tako mnogi sveti bratje, tako mnoge svete sestre v teku

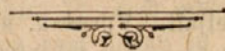
sedmih stoletji. Tista nebeška ljubezen, ki more zazdraviti vsakorano, odpraviti vsaki razpor, izmiti vsaki madež, razpoditi vsakozmoto, preroditi posamezne ljudi in cele narode, tista nebeška ljubezen naj po nas vbozih in ponižnih sinovih sv. Frančiška vnovič pobrati vse ljudi, vse verste človeške družbe, zedini v en sam hlev ovce, ki so se razgubile, vse.

In pojdimo k ljudstvu brez predsodkov in strankarstva, pokrepčani z duhom Jezusa Kristusa, ki je duh križa, duh miru, duh ponižnosti in pokorščine.

Niso velikanska in hrupna dela, ki jih Bog od nas zahteva. Tisti nemnogi, ki so poklicani delati na višjem mestu, na širjem polju, naj sprejmo ponižno iz božje roke to težavno nalogo, ali brezštevilni mali, ki jim kaj tacega mi dano, naj zato ne bodo brez poguma in marljivosti.

Vsem podaja naš red orodje k posvečenju, vse spodbada, vsem pomaga delati dobro. Le nikar se ne odtegujmo in ne vdačajmo počitku, ki ni primeren sinovom sv. Frančiška, njega, ki je sicer ljubil samoto, pa se je vendar tako čudovito trudil za korist bližnjega. Poprimimo se torej serčno vsake priložnosti, da bomo služili bližnjemu, cerkvi, Bogu; naredimo iz tretjega reda kaker nekako sémenišče mož izurjenih v vsakem delu in pripravljenih k vsaki žertvi za končno zmago našega Gospoda Jezusa Kristusa. Takih mož silno potrebuje cerkev in svet in take može more in mora dajati tretji red, kaker jih je dajal vsaki čas.

In ker smo tako srečni, da smo se zbrali v tem svetem letu v svetem mestu pred nogami namestnika Kristusovega prvič združeni na mejnarodnem shodu, položimo svoje želje ponižno k nogam tistega, ki ima od Boga oblast odvezavati in razvezavati, učiti, svariti in posvečevati; on naj sprejme po očetovsko in blagoslovi in rodovitne naredi naše želje in sklepe. Tako bo s tem shodom odpert nov vek, nova doba tretjega reda sv. očeta Frančiška, doba obnovljenega prizadevanja za lastno posvečenje in delavne skerbi za posvečenje drugih.

Nadaljna naznanila iz naših misijonov na Kitajskem.

Iz misijonske škofije v severnem Šan-si je pisal 7. avgusta 1900 p. Barnaba Nanetti patru generaljnemu ministru:

Prečastiti pater!

Našo misijonsko škofijo je Gospod obiskal na mnoge načine, z lakoto namreč, s kugo in naposled z grozovitim preganjanjem.

O lakoti ne bom pravil ničesar. O kugi pa bodi zadosti, da so imeli to bolezen vsi redovniki, učenci v seminariju in služabniki. Kitajci si od straha niso upali streči bolnikom. Na svete Trojice dan, 10. junija, je prvi vmerl p. Bernard iz Bivone, drugo nedeljo je izdihnil p. Egidij iz Saliceta, gvardijan, nazadnje brat Bernardin iz Montegucija, lajik.

Dne 26. junija je dal prečastiti p. Gregorij Grassi, apostolski vikarij, voliti novega gvardijana in volitev je zadela mene.*)

Ali že drugi dan je vstalo preganjanje, najprej zoper protestante, potem pa tudi zoper katoličane.

Dne 28. junija je razposlal namestni kralj množico vpornikov, ki jih imenujeje „I-Huo-Kiven“, ropat in požigat hiše in morit kristijane.

Prav ta dan je šel prečastiti p. Frančišek Fogolla, pomožni škof, naravnost k namestnemu kralju prosit varstva, pa mu je odgovoril terdo: „Nikaker, spravi se od tod!“

Zvečer so skušale moja sestra in neka druga redovnica z neketerimi deklicami sirotami, da bi zbežale iz mesta. Ker so bile ženske in neznane, so mogle ujeti, dasiravno je bilo vkazano vojakom, ki so stražili mestna vrata, da nimajo nobenega kristijana mimo pustiti.

Patra Elija Fakkini so spoznali, ko je prišel da vrat; prijeli so ga in pred sodbo peljali. Vprašan, ali hoče zatajiti vero, je odgovoril pogumno: „Moja vera je železna, ne vpognem se!“ Oblastnik je vkazal, naj ga peljejo nazaj v misijonsko hišo.

*) V tej misijonski škofiji je bil, ni davno, vstanovljen samostan, kjer so mogli kitajski kleriki opraviti novicijat in narediti redovne oblube.

Podobno so prijeli pri mestnih vratih sedem seminaristov; nevsmiljeno so jih zvezali za vrat, za roke in za noge in tako so ostali cel dan, ker so odrekli odpad.

Na to je prišlo več vojaških oblastnikov z rabeljnom in mnogimi vozovi k misijonski hiši in so se latili oba škofa (Grassi in Fogolla) se žuganjem pripraviti, da bi zatajila vero; ali oba, kaker tudi p. Elija, so serčno povedali, da niso zapustili domovine in prestali toliko daljnega pota, da bi se vdali brezbožnemu žuganju. Ta stanovitnost je premagala oblastnike, da so se odpravili.

Na večer je poslal vladavec upornike, da bi cerkev z ognjem pokončali; ali „Tao-tei“ in drugi oblastnik, ki nam je bil dober, je prišel vmes in nevarnost se je, ne brez težave, odstranila. 60 mož vojakov je postavil za stražo misijonski hiši. Tako je ostalo skozi osem dni.

Ali zastran varniše straže je vказal namestni kralj v neko oblastniško hišo peljati sedem sester frančiškanek, patra Elija Fakkini, p. Teodorika Balat, fratra Andreja, lajika, kitajske device in služabnike.

V teh okoliščinah, ko je vedno večja nevarnost pretila, je škof Grassi mene postavil za začasnega namestnega vikarja škofije.

V resnici, čez dva dni je pod pretvezo nekakega pisma namestni kralj vse pred se poklical in pomoriti vказal. Perva sta bila škofa z mečem vmorjena, potem vsi drugi.

Sestre so, kaker se pripoveduje, zaslišavši smertno sodbo, začele peti „Te Deum laudamus“.

Da bi kristijani ne vzeli teles vmorjenih, se pripoveduje, da so jih sežgali.

Drugi patri niso bili vmorjeni pri tej moritvi, ker so jih ta dan pred sv. Petrom po verveh spustili z obzidja mesta in so tako vbežali. P. Dominik iz Greča se je skrnil, hudo bolan, na nekem kraju, kamer so se derva skladala, z dvema drugima mašnikoma vred. Drugi misijonarji so po naznanih potih skušali priti čez reko z neketerimi kristijani; ali bati se je zelo, da so tudi oni zgubili življenje. O enem mašniku vemo, da je bežal v deželo Šen-si, pa so ga tam prijeli in živega v ogenj vergli.

Iz mesta Sai-iuen-fu se je razširilo preganjanje po vseh krajih te dežele. Ajdom je dana vsa oblast silo delati kristijanom posebno gospodarjem, ki jim ne ostaja razen odpad ali pa smert.

O gmotni škodi ne govorim; od škofovske hiše do poslednje molitevnice je vse poderto in porušeno.

Oprostite, prosim, prečastiti pater, ker potert od dolzega pota komaj morem pisati. V Mongolijo sem prišel k misijonarjem iz Belgije, s patrom Kajem Rostelli, diakonom Edvardom Menini in drugim kitajskim mašnikom. Pa tudi tukaj ni varnosti.

O priložnosti bom spet pisal; mej tem prosim serafinskega blagoslova in prosim, prečastiti oče, da naznanite ta žalostna sporočila predstojnikom moje okrajine.

Sia-čao-pan v Mongoliji, dne 7. avgusta 1900

Fr. Barnaba iz Kolonije,
reda manjših bratov, začasni
namestni vikarij.

Temu v stiski preganjanja in bega naglo pisanemu pismu naj dostavimo sporočila povzeta iz pisma prečastitega gospoda A m a t a P a n j u č i j a, misijonskega škofa severnega Šen-si. Njemu je tudi pater Barnaba poslal pismo po nekem kerščanskem obhodniku in kar mu je pisal p. Barnaba in kar je od omenjenega obhodnika zvedel, je pisal 18. avgusta p. generaljnemu ministru.

Mej drugim pravi:

„Vladavec šansijski, zloglasni Ju-hsien, je vkažal oba škofa (Grassi in Fogolla) prijeti prav v škofiji in z rokami na herbtu vklenjenimi, skupaj z drugimi duhovniki in seminaristi, ravno tako zvezanimi, pripeljati pred svoj sodni stol.

Berž ko so prišli, vladavec ali namestni kralj sam, divji kakor včlovečen satan, napade prečastitega gospoda Gregorija Grassija in na prvi mahljaj z mečem pade častitljivega škofa glava na tla. Precej na to plane nad prečastitega Frančiška Fogolla, kateremu še le z drugim mahljejem z mečem odseka glavo.

Zveršivši to dvojno moritev vkaže vojakom, da ostale misijonarje, 12 ali 14 seminaristov in služabnike hitro pomore.

Nato planejo, kakor nad nedolžne golobice, nad sestre, device in sirote. Vprašajo jih, kakor se pripoveduje, ali se hočejo odpovedati veri in v zakon stopiti; ali ko vse zaterdijo, da rajši vmerjo, kakor da bi se oskrunile in Gospodu Jezusu odpovedale, vojaki z divjim krikom kakor levi nad nje planejo in vse do poslednje pokoljejo.

Mašnikov in kristijanov se ceni, da je bilo pomorjenih vseh

vkupaj okoli 200 in po verhu okolu 60 protestantov, moških in ženskih, ki so bili pribežali v mesto, da bi našli varstvo . . .

Kaj bo pa z nami? Dasiravno smo obdani sè sovražniki, vender se nam do zdaj še ni sila delala. Vladavec dežele varuje škofijo in je neketere vodnike vpornikov k smerti obsodil. Pa zato je sovražnikom vskipela jeza in preti nevarnost . . .

Naposled v drugem pismu, pisanem 14. septembra 1900 poročuje prečastiti gospod Panjuči dovršeno vničenje misijonskih škofij v Severnem Šan-si in v Južni Mongoliji, kamer je bil bežal p. Barnaba Nanetti. Naznanja, da se p. Angelj Mongardino, misijonar severnega Šen-si, s p. Barnabom, diakonom Maninijem in kakimi deset misijonarji skupščine neomadežanega serca blažene device Marije iz Belgije, na nekem hribu junaško branijo, pa če ne bodo v kratkem rešeni, misli, da bodo poginili od lakote in mraza. Škof Panjuči je pisal dobremu vladavcu šensijskemu, ki je obleganim tisoč vojakov poslal na pomoč; ali dasiravno je bilo upati na rešitev, vender še ni bilo do 14. septembra nikaškega gotovega naznanila. —

Verhu tega naznanja naš redovni list, da so neki mašnik, ki je bežal iz severnega Šensija z dvema kristijanoma in neko devico, ko so nekoliko jedli, v neki kerščanski hiši zasačeni od vpornikov v zažgani hiši zgoreli. To je menda mašnik, ki ga omenja p. Barnaba proti koncu pisma. —

Toliko o naši misijonski škofiji v severnem Šansiju. O dogodkih v južnem Hunanu smo našli v francoskem „Glasu sv. Antona“ ginljivo pismo frančiškana patra Jeremija Pedronija na vzornega kardinalja predstojnika svete skupščine za razširjevanje vere. Dasiravno so ti dogodki po večem iz prejšnjih pisem vže znani, vender je v tem pismu tudi mariskaj novega, zato se nam prav zdi, da tudi to podamo poslovenjeno našim bravcem. Tako je :

Preyzorni gospod!

Z očmi polnimi solz in srcem prepolnim strahu nazuanjam Vaši prevzornosti popolno vničenje naše ljube misijonske škofije v južnem Hunanu. Žalostni dogodek se je zveršil 4. dan julija. Poldne je zvonilo. Po kratkem obiskanju presvetega Rešnega Telesa sta šla pater namestni vikarij in pater Cezidij iz Foseh kosilu. Ali komaj sta prišla v obednico, pa so se vsuli oboroženi kitajci s palicami in sekirami v škofijo. Patra sta bežala, da se skrijeta v neko malo kambrico v gorenjem nadstropju. Tu sta si

dala eden drugemu sveto odvezo in tropa divjakov ju je zalotila, ko sta eden drugemu dajala pogum z besedami polnimi vere in upanja.

Pater vikarij, Kvirin Henfling, je bil ranjen na glavo; hvala vdanosti neketerih pogumnih kristijanov pa je vendar ušel smerti.

Ni bilo tako pa z ljubim patrom Cezidijem; njega so prijeli, zvezali in s kamenjem pobili. Mej tem ko je vmiral so ga še s petrolejem polili in zažgali.

Vničenje misijona je popolno. Sirotišnico svetega detinstva so požgali. Kar je bilo večih mej našimi otroci so vbežali; mnogo jih je zgorelo živih; kakih 40 so prodali v sužnost, po 9 frankov vsacega.

Jaz sem bil tisti dan 15 kilometrov dalje od škofije. Kristijani so mi prinesli žalostno naznanilo te nesreče; prosili so me, naj bežim, ker se divjaki bližajo z namenom, da pokončajo vse. „Volja božja naj se zgodi“ sem sam pri sebi rekel ter tekkel k tabernakelju, da povžijem sveto rešno telo. Nekaj minut na to sta mi prinesla dva krepka kitajca patra namestnega vikarja vsega kervavega. Ljubi sveti redovnik je stiskal z desnico majhin kipec presvetega serca. Zagledavši me se nasmeje. To je bil nasmehljej popolne vdanosti in jaz sem padel pred njim na kolena in poljubljal jokaje njegove kervave roke.

Moji kristijani so imeli polno posla, da rešijo moje in cerkvene reči, pa vsi v strahu in vsi zmešani so tekali sem ter tja.

V sredi te zmešnjave se mi je, hvala Bogu, posrečilo, da sem skrtil patra vikarja.

Na večer pride šest seminaristov in pater Bazilij Radovič, ki je bil na pol nag. Tudi njemu so preskerbeli moji kristijani varno skrivališče.

Mej tem me je silil pater vikarij, podelivši mi sveto odvezo, naj se odpravim. Ali kam? Ostal sem tam še do srede noči. Kitajci so vas oblegli in, da se rešim, sem se moral preobleči v berača. Tako preoblečen pridem k neki stari ajdinji, ki šteje lepo število kristijanov v svoji družini. Ta me je skrila v neko kišto ali kašto v kašči, v sredi svojega riža. Tam sem prebil šest dni! . . . Vaša prevzornost si lahko misli, kaj sem tu terpel.

Mej tem so kitajci nadaljevali svoje satansko delo.

Dne 5. so požgali mojo cerkev in misijonsko hišo ter pokradli vse, kar se jim je zdelo kaj vredno. Potem, po kosilu, so

požgali tudi hiše mojih kristijanov ter napravili iz vasi kup razvalin.

Po noči so prišli kristijani k meni pogledat; jokali so, vsi obupani. In keršćanske vasi v okolici so bile vse v enakem stanu.

Neketerim redovnikom frančiškanom se je vender posrečilo, da so ušli. Patra Štefana Sette so bili deli v mertvaško trugo in osem kitajcev ga je neslo kaker merliča tja proti Kantonu. Patra Mihael Džulitta in Bonaventura iz Salmone sta tudi bežala proti Kantonu, pa do zdaj nimamo o njiju nobenega naznanila.

Na 8. julija se je zveršila marterniška smert našega častitljivega škofa, gospoda Antona Fantozatija in mojega ljubega patra Jožefa Gambarara. Izvedevši o divjaštvih, ki so se veršila, je škof poklical k sebi p. Jožefa, ki je bil na obisku; najela sta barko in v poldrugem dnevi sta se pripeljala v Henčeu-fu.

Približavši se mestu je škof odposlal svojega katekista, da nese njegovo karto vladavcu. Ta je imel upanje, ko ga je sprejel; ali vladavec, izvedevši o prihodu škofovem, pošlje nekega mladega kitajca s poveljem, naj gre na obrežje reke in kliče vsem, da sta dva evropejca skrita v tisti barki. Nasledek se je berž pokazal, na stotine bark je obsulo škofovo. Gospodar te barke in njegovi ljudje so pobegnili. Zdivjana druhal je gospodarila sama.

Potegnivši k sebi svoji dve žertvi so ju slekli do nazega in z neverjetno surovostjo izderli škofu Fantozatiju obe oči, patru Jožefu so steknili eno. Tipaje je iskal pastir tovariša svojih bolečin in združena sta eden druzega spodbujala k stanovitnosti mej tem ko niso prenehali padati na nja vdarci palic in kamenja.

Po dveh urah terpljenja je izdihnil pater Jožef na rokah škofa Fantotazija; ta pa je terpel več ko štiri ure svoje grozovito marternišтво.

Neki kristijani, ki so bili priče njiju smerti, so mi pravili, da skozi ves čas, kar je terpela ujiju martra, nigdar nista odperla ust, da bi tožila, sè sklenjenimi rokami sta družila svojo voljo z božjo.

Ta novica mi je bila prinesena, ko sem bil še skrit. In poterla me je popolnoma. Tudi jaz sem rekel z aposteljnomo: „Razrešiti se želim in pri Kristusu biti.“

Priče so mi terdile, da je bil ob smerti škofovi in drugih

misijonarjev videti bel oblak, ki je prišel od nebes in se vzdignil nazaj gori in človeška podoba je plavala na tem oblaku.

Vernimo se k moji vbogi in nekoristni osebi.

Šest dni je bilo, kar sem bil v svojem skrivališču, iskali so me povsod, da me vmore. Pa moja stara ajdinja je bila še nemirniša in nesrečniša od mene.

Nekega dne so prišli ajdje in jo vprašali, če ve, kje sem. Na to vprašanje je postala stara kaker tigrinja; strašno jih je oštela in tako dobro je govorila, da so se kitajci vmeknili, ne da bi si bili upali še kaj je izpraševati.

Prav presenečen sem bil; zakaj, dasiravno zaviti v svoji kašti, sem se vender bal, da mej najdejo. Ali niso me, kaker se vidi.

Vender moje skrivališče ni bilo več jako varno; vročina je bila neznosna in hrane je manjkalo. Moji kristijani so mi svetovali, da bi bežal proti Šantongu. Postrigel sem si brado, nase del spet beraško obleko in 12. julija ob 9. zvečer sem se odpravil na pot sè štirimi kristijani.

Ob 10. sem prišel do mojega sela. Kak pogled! Vse poderto in porušeno povsod. V sredi razvalin cerkve in misijonske hiše je kakih 60 kristijanov iskalo pribežališče.

Ko so me zagledali, pokleknejo, da bi jim dal blagoslov; na to me popeljejo na kraj, kjer sem vsako jutro opravljal sveto-mašo... Jaz sem se vergel na te razvaline in jokal!

Vsi kristijani so jokali z meno. Neki mladenič šestnajstih let, ki mi je vsak dan stregel pri sveti maši, me objame večkrat in omedli v mojih rokah. Treba je bilo končati, to je bil edini pomoček.

Poljubil sem jih vse na čelo in oni so se stiskali v me in me prosili, naj se vernem, naj jih ne zapustim za zmirom. Sam Bog ve, kaj sem terpel ta čas. Da, v resnici so me ljubili moji vbogi kitajci in jaz od svoje strani sem storil, kar mi je bilo mogoče, da bi jim vstregel.

Odpravil sem se in po hoji dveh dni in ene noči sem najel barko, ki me je pripeljala v Io-Kui.

Tam je angleška mitnice. Ravnatelj mi je podaril obleko in me oskerbel se vsem potrebnim, da sem mogel priti v Han-kov, kjer sem zdaj.

Življenje častitljivega Simona Filipovića,

Bošnjaka,

mašnike prvega reda sv. Frančiška.

P. H. R.

XXI. POGlavJE.

O njegovem daru preroštva in čudežev.

Bog je veliko svetost čast. Filipovića poveličaval z darovi preroštva in čudežev.

Proti koncu 18. stoletja se je vse treslo pred Napoleonem I. in njegovo armado. Tudi Italija, kaker sploh cela Evropa, je čutila železno roko strašnega korsičana.

Ko je imel planiti na njo, so si ljudje prizadevali skrivati kar so mogli; mnogi redovniki so zapustili samostane ter se vmeknili vsak na svoj dom.

Tudi v Ripatransoni se jim je svetovalo poskriti se pri svojih stariših, daljnim pa verniti se v domovino.

Naš Filipovič pa ni hotel o tem slišati, ter se vpiral temu svetu, rekoč, da je star, da ne zapusti samostana.

Ker se mu je pa reklo, da ni drugači, in so ga silili, je naposled rekel: „Ma ti božja je rekla, da bom tukaj vmerl.“ Na to so odjenjali in ga pustili v miru.

In glej, ko je dne 31. maja 1799 prišla francoska druhal v Ripotransone, ter mesto jako poškodovala, se napoti tudi v „ritir“, kjer so bili domači brambovci skrili dosti orožja, strelnega praha i. t. d. Videč, da se bližajo, hoteli so ti bežati, ali p. Simon jih ni pustil, govoreč, da se jim ne bo nič hudega zgodilo.

In res, neki vojak francoski, hoteč vkrasti ciborij sè sv. hostijami, je ostal omamljen brez moči, ko mu ga je neki frančiškan iz rok iztergal.

Drugi trikat hoteč odsekati glavo častitljivemu Filipoviču, ki je kleče molil in se pripravljaj na smert, si ni upal vmoriti svetega redovnika, odšel je preslavljajoč njegovo čednostno življenje. Na ta način se je zgodilo, kar je Filipovič prerokoval.

Kar se tiče čudežev, jih navaja pisatelj njegovega življenja

53, mej katerimi jih je nekaj prav izrednih, tako da se je lahko začela obravnava za njegovo beatifikacijo.

XXII. POGlavJE.

Zadnja bolezen in smert čast. Filipoviča.

Dne 2. marcija leta 1802 je našega Filipoviča popadla merzlica, tako da se je tresel ko šiba. Neki redovnik je mislil, da mu je le mraz, zato mu je rekel, da naj gre k ognju. Na to mu on v slabi laščini odgovori: „Brat, mi je slabo; molite za me; se bom vlegel in ne več vstal.“

In res, vlegel se je v posteljo, in merzlica je zmirom huja postajala, tako, da mu ni hasnilo več nobeno zdravilo; njegovo življenje je hitro teklo proti koncu.

Akoravno je strašne bolečine čutil, se vender ni nič tožil. Neki sobrat ga je miloval rekoč: „Vam je prav slabo, p. Simon, kaj ne?“ Na to je on odgovoril: „Malum est in corpore, in corpore!“ (Bolezen je v telesu, v telesu), s čemer je hotel reči, da terpi na telesu, ali se veseli v duhu, ker se bliža njegovo združenje z Bogom.

Ves vdan v voljo božjo, je zmirom mislil na Boga, malo ali nič govoril, in kazal, da najde tolažbo le v molitvi sv. rožnega venca.

P. gvardijan je pošiljal zdaj enega zdaj drugega klerika ga obiskat, da se bi nad njim zgledovali; in vsak je poveličaval svetost božjega služabnika.

Dne 6. maja se je njegovo stanje tako pohujšalo, da so ga spravili z Bogom. Ko so redovniki o polnoči vstali za kor, se je čutil nekaj boljega; poklical je svojega spovednika.

Dne 9. maja so ga deli v sv. olje. Na to se je bolezen obernila na huje; prosil je sv. rožnivenec, s katerim v rokah je vmerl prav mirno ob polu osmih zvečer, v 70. letu svoje starosti, 50. letu redovnega življenja in 20. življenja v „ritiru.“

Njegovi sobratje, kateri so bili pričujoči pri njegovi presrečni smerti, so jako žalovali za ranjcim, ki jim je bil zgled najlepših čednosti.

Komaj se je zvedelo v mestu o njegovi smerti, je vse vrelo gledat ga in vsak si je želel kako svetinjo od njega. Prišlo je tako daleč, da so mu vso redovno zgornjo obleko po koščekib

izrezali, tako da so ga morali v drugo obleči, in postaviti okolu njega stražnike.

Drugi dan po smerti, je bil slaven pogreb, h kateremu je prišlo brez števila ljudstva.

Preden so ga pa pokopali, ga je neki Jožef Gramači na platno naslikal.

Naposled so ga položili v smrekovo trugo in noter položili svinčeno cev, v kateri je bilo na kratko opisano njegovo življenje.

XXIII. POGlavJE.

O sluhu svetosti čast. Filipoviča.

Akoravno je naš Filipovič na vsak način si prizadeval skrivati pred svetom svoje čednosti in izredne božje darove, se mu pa vendar ni posrečilo, da ga ne bi bili vsi častili ko svetnika.

V vsacem društvu so ga imeli v mislih, so govorili o njegovi angeljski čistosti, o njegovem duhu molitve, o njegovih zatajevanjih, o njegovi pobožnosti do Matere božje, o zvestem spolnjevanju sv. pravila manjših bratov i. t. d.

Ako je kam šel, se je nanj oziralo vse; posebno matere so ga otrokom kazale ko zgled vseh čednosti.

Imenitne osebe so ga hodile obiskavat, se mu priporočale v molitev, se ž njim posvetovala o dušnih zadevah.

Z eno besedo, čast. Filipovič je ko živ imel glas svetnika.

Kaj pa še le po smerti! Vsaki dan so hodili na njegov grob se mu priporočat ali pa se zahvaljevat za kako milost.

Koliko jih je tam našlo zgubljeno zdravje! Zavoljo zadobljenih milosti na njegovem grobu, se je zmirom bolj razširil sluh njegove svetosti, in od mnogih krajev so prosili kak ostanek njegove obleke, plajšča, pasa in sploh naj si že bode keterekoli stvari, samo da je bila v kaki dotiki ž njim.

V tolažbo mnogim, so dali napraviti podobico in spisalo se je tudi njegovo življenje, ni se pa tiskalo, najberž vsled političnih homatij. Kesneje se je tudi v Rimu napravila lepa njegova slika, kjer je bilo napisano, kako da je vmerl v sluhu svetosti.

Dne 5. februarju 1805 so slovesno preložili njegove ostanke na drugo mesto v redovni cerkvi.

Leta 1822 so pa prenesli te ostanke v farno cerkev ripatransonsko, kjer še zdaj počivajo.

Na njegovem grobu se užigajo sveče, in pobožni verni se k služabniku božjemu v vsaki sili sè zaupanjim zatekajo. (Glej „Cenni sulla vita del Servo di Dio P. Simone Filipovič M. O. dettati dal pievano Romualdo Veccia. Ripatransone 1870.

Leta 1875 je bil priznan za „častitljivega ;“ Bog daj, da bi mu v kratkem sv. Cerkev dala čast „blaženih“ in s tem neizrečeno razveselila naš red in posebno naše brate Hervate.

DROBTINICE.

Korenike našega serca.

„Ljubezen do samega sebe, cenitev samega sebe in slepa prostost našega duha, to so korenike, ki jih ni moči tako lahko izriti iz človeškega serca. Oprečiti moremo samo njih sad, namreč grehe, ker njih mladike, namreč njih prvotne kali ne moremo popolnoma oprečiti, dokler smo na tem svetu, akoravno moremo vladati in zmanjšati njih število in moč z vajo njim nasprotujočih čednosti in posebno z ljubeznijo do Boga.“ (Sv. Fran. Sal.)

Skrivnostne čebele.

„Čebele so nemirne in neprenehoma letajo po zraku, dokler nimajo kraljice ; ko se pa ona rodi, se mirno okolu nje zberejo. Tako se godi tudi našim dušam, keder si Boga izvolijo za svojega kralja in Gospoda. Njih moči se potolažijo, in ko skrivnostne čebele se zbero okolu njega ; od tam se ne vmaknejo, kaker keder jim vkaže kralj iti na biro vaj ljubezni do bližnjega — tedaj namreč one zapustijo skrivnostno občevanje z Bogom, keder je treba storiti bližnjemu kako dobroto.“ (Sv. Fran. Sal.)

Resen opomin.

„Ti, o kristjan, se misliš meščevati nad svojim sovražnikom, kateri ti je morda kaj krivega storil ; kipiš, razsajaš, goriš maščevanja : glej tje na Kristusa, zdravnika tvoje bolezni, glej tje na Odrešenika tvoje duše ! Zaradi tebe je visel na križu, in še nisi meščevan ? Hočeš se meščevati, in ne tacega, tako popolnega učitelja posnemati ? Zato je hotel terpeti, da ti da zgled poterpežljivosti. Glej, kako visi in tebi bolnemu in hirajočemu iz svoje

svete kervi zdravilo pripravlja. Glej, kako visi in s križa kosodnjega stola zapoveduje. Poslušaj, kako moli; „O č e, pravi, o d p u s t i jim, saj ne vedo, kaj delajo.“ (Sv. Avgustin serm. II. de san.)

Naše sidro.

„Presveta Gospa, ti si sidro, na katero smo privezali vse upanje svoje sem in tje plavajoče ladje.“ (Sv. Jan. Damasc.)

Ne sodi krivo.

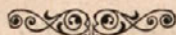
„Gdor ni sam hudoben, ne sodi lahko slabo o drugih; hudoben človek pa rad veruje, da so drugi njemu enaki.“ (Sv. Krizostom).
P. H. R.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo rajni udje 3. reda skupščine goriške: Marjeta (Elizabeta) Hava iz Gorice, Katarina (Serafina) Cej iz Gorice; kobaridske: Valentin (Frančišek) Maligoj iz Starega sela; drežniške: Marija (Klara) Kanalec, Marjeta (Brigita) Gregorič; idrijske: Barbara Modrijan, Ivana Hladnik; čerliške: Angela (Katarina) Kosovel z Raven, Marija (Rozalija) Ušaj iz Batuj; v Veržejju: Anton Kralj, Katreja Čuk in Terezija Puščenjak.

Dalje priporočajo v molitev: neka gospodinja v Kobilji glavi svojega moža za spreobrnjenje; o. M. nekega mladeniča za poboljšanje; A. S. v J. neko osebo za terdniše zdravje; J. C. v B. sebe in svojo hčer za ozdravljenje, tudi vso svojo družino, da bi živela po božjih zapovedih in da bi se odpravila nevera iz tistega kraja in obrekovanje duhovnikov; neka oseba iz D. sebe in vse vmerle brate in sestre, posebno stariše; neka vboga žena (G. K. G.) sebe in svojih pet vbogih otrok; A. K. da bi stanovitno prenašal nadloge in bi Bog blagoslovil njegovo delo; T. D. priporoča v molitev svojo snaho za ljubo zdravje in svoje otroke za dušno in telesno zdravje, svojega sina, da bi prestal srečno maturo, kaker tudi za ljubi mir in zastopnost v dveh hišah; neka tretjerednica iz Kozjega priporoča sebe v dušnih in telesnih zadevah in vso domačo hišo za sveti blagoslov in vse dobre kristijane svojega kraja, da bi srečno zmagali nad sovražniki svete vere; M. P. priporoča sama sebe za dar pravega spo-

znanja in goreče ljubezni do Boga, tudi več svojih tovarišic, ki živijo v sovraštju, da bi se spravile mej seboj, in več oseb, da bi raztergale grešna znanja ter se poboljšale.

Zahvalo za vslišano molitev

naznanjajo : I. F. na R. sv. Antonu za pomoč v neki sitni pravdi, ki se je zanj vgodno zveršila ; J. C. v B. za ozdravljenje 10letne deklice, ki je imela bolezen v nosu ; T. M. v G. za ozdravljenje svoje hčere ; A. M. v R. za ozdravljenje materino in svoje ; A. K. za ozdravljenje ; neka tretjerednica za pomoč v veliki zadregi ; tretjerednik A. H. za ozdravljenje terganja v glavi ; dijak A. K. za veliko milost ; Mihael Detiček, tretjerednik, naznanja, da je 20. novembra 1900 nesel precej velik znesek denarja v hranilnico, kjer so mu pa 100 kron premalo zapisali, in dasiravno je imel pričo, mu vender niso hoteli verjeti ; ko je pa opravil devetdnevnicu k Materi božji, sv. Jožefu, sv. Antonu Padovanskemu in sv. Frančišku Ksaveriju in spet šel v hranilnico, so mu takoj in brez vseh prič dali njegov denar nazaj, za kar se serčno zahvaljuje Mariji Devici in drugim svetnikom ; M. Ilija izreka po obljubi očitno zahvalo za vslišanje prošnje v imenitni zadevi po priprošnji sv. Antona Padovanskega ; M. K. se zahvaljuje Devici Mariji in svetemu Antonu Padovanskemu ter sv. Frančišku Serafinskemu za brezštevilne milosti, ki jih je po njih priprošnji od ljubega Boga prejela ; neka oseba sv. Jožefu za hitro vslišanje ; J. K. Lurški Materi božji za ozdravljenje oči ; neka tretjerednica trojiške skupščine presv. Sercu Jezusovemu in Marijinemu, sv. Jožefu, sv. Frančišku Asiškemu, sv. Antonu Padovanskemu in sv. Alojziju za večkratno pomoč v dušnih stiskah in tudi za vgodno rešitev neke časne zadeve svojega očeta ; tretjerednica J. K. Mariji devici, sv. Jožefu in sv. Antonu za ozdravljenje vdarca v glavo po obljubi razglašenja vslišanja v „Cvetju“.

Odgovor na vprašanje.

M. D, pri Sv. Jerneja pri Konjicah : V zadobljenje odpustkov, za ketere je predpisano obiskanje redovne cerkve, zadostuje tretjerednikom, ako redovne cerkve ni blizu, obiskanje domače farne cerkve. — Kar ste obljubili v čast sv. Antona za kruh vbozim, Vam ni treba sem pošiljati ; razdelite sami vbozim svojega kraja.

se bom zameril mnogim, vendar sem moral nad vse ceniti resnico ter naposled povedati naravnost, kar mi je že davno bilo na jeziku. Res pa, da bi tega morda tudi zdaj še ne bil izustil, da me niso prisilile neke opazke objavljene konec preteklega leta v vabilu k naročevanju na nekedaj tako konservativno ljubo „Zgodnjo Danico“. Sedanji mnogozaslužni gospod urednik tega častitljivega cerkvenega lista, profesor mons. T. Zupan, ki ga imenujem s posebnim spoštovanjem, piše namreč tam tudi o nekih jezikoslovnih nazorih, ki se jih hoče držati nadalje „Zgodnja Danica“; mej drugim pravi zlasti:

„a pred vsem pa jej bo mar jezikovi izoliki velepomembne „l-ove“ čistóbe to povdarjaj-č, da jo danes trdé prav vsi oni peresniki, ki jim je res mar častite prihodnosti našega slovenskega narečija. — Le gledé črk „v“ in „u“ pripusti zana-prej pisalce več prostosti ne držeč se ob tem preveč poljubne fonetične pisave, kot jo uporablja sicer slovnični prvák o. Stanislav Škrabec in s cela tudi ne tiste etimologične, kot jo je uvel v spis „Slovenski pravopis“ prof. Levec“...

Prepričan sem, da čislani monsijnor ni imel nikakeršnega napačnega namena, ko me je počastil s pridevkom „slovnični prvák“, in jaz bi ga bil vesel, tega pridevka, kakor otrok pisave suknjice, ke bi le videl, da se vjema z resnico, ke bi videl namreč množice slovenskih „peresnikov“ okoli sebe priterjujočih mojim nazorom in vestno izveršujočih moje predpise. Ali tega ne vidim, in čislani monsijnor se tudi sam, kar je v njegovi moči, trudi, da se niti v prihodnje kaj takega ne bi zgodilo.

Po njegovi sodbi je moja fonetična pisava čerk *u* in *v* „poljubna“. — Mogoče! Ke bi se mi ne bilo poljubilo pisati fonetično, bi bil pisal lahko etimologično in s pomočjo Miklošičevega staroslovenskega slovarja bi bil zadel morda večinoma pravo etimologijo. V tem pomenu je moja fonetična pisava res „poljubna“. Pa, če „Danica“ glede *v* in *u* svojim pisavcem več prostosti da, kakor so je do zdaj imeli, potem bi vtegnila nje pisava še poljubniša biti od moje, ker si moremo prostost v tej kakor vsaki drugi reči le tako misliti, da sme človek storiti ali to ali ono, kakor se mu poljubi. Moja fonetična pisava pa ne daje take prostosti; kedor se je hoče držati, mora pisati *v*, kjer govori naše ljudstvo *v* (prav za prav dvoustični *w* ali soglasni *u*), in mora pisati *u*, kjer govori naše ljudstvo *u* (t. j. samoglasni *u* ali *vu*). Enkrat sprejeta torej moja fonetična pisava ni poljubna niti v najmanjši meri. Da jo je pa tudi v resnici treba sprejeti, to sem skušal dokazati v 11. zv. VIII. t. Tam sem zavernil Marnove ali prav za prav Meteljkove etimologične zahteve, ki jih je Janežič povzel v svojo slovnico. Obžalujem, da profesorja Pleteršnik in Levec nista sprejela tistega mojega dokazovanja ter se dala rajši premotiti etimologiziranjú, ki vmetalno oživlja, kar je natorno davno mertvo. Le pomislimo malo, kaj bi rekli Hervatje, ke bi jih hotel učiti kak etimolog, kedaj naj pišejo *u*, kedaj *v*! Seveda Hervatje spoštujejo svoj jezik, kakršen je, mi pa svojega zaničujemo. Vzrok je po Boduenovi sodbi, kakor je znano, ta, ker so Hervatje od nekedaj več ali menj sloboden narod, mi pa sinovi nemških vsužnjencev in zato serviljni, zaničevalci svojega in smešni posnemavci tujstva.

Ali to mimogrede! Vernimo se zdaj h tvarini, ki smo jo vže obravnavali glede na slabosti nove izdaje Janežičeve slovnice, ki jo pa tudi prof. mons. Zupan v že navedenih besedah pred vsem povdarja. Govorimo torej še enkrat, ne vem kateri krat bo to že, o ljubi „l-ovi čistosti“.

Slovenski, ali recimo slovanski, *l* je trojen: *ł*, *l* in *l'*, in vsi trije, bi dejal jaz, da so čisti, ako se z dobrim, zdravim organom prav izgovore, kaker se imajo glasiti. Srednjega *l* večina Slovenov (Rusi in Poljaki) dandanašnji več ne govore, ali vsaj ne ločijo od topljenega *l'*. Čehi in južni Sloveni pa smo do malega zgubili stari terdi *ł*, ter ga nadomeščamo pred samoglasniki (razen starega polglasnika) sè srednjim *l* (kar se pa zdi menda Poljakom in Rusom napačna, „nečista“ izreka), pred starim polglasnikom, pred soglasniki (razen *j*) in na koncu pa sè soglasnim *u*, *o* ali (dialektično) *a*. Sprememba končnega *ł* v soglasni *u* ali *o* je dobro slovanska obča do 40 milijonom Slovenov — in mej njimi so tudi plemeniti ljudje, celo kuezi in kralji, torej ta izreka ni nikakeršna surovost, gerdoba ali „nečistoba“. „Nečistoba“ je nasprotno, izreka končnega *ł* za srednji *l*, ali celo, kar se skoraj da po naših šolah tudi sliši, za *l'*. Ni nemogoče sicer, da bi se bila taka izreka v resnici sama po sebi razvila brez tuje pomoči, kaker misli jako čislani prof. dr. Štrekelj; ali pri nas se vpeljuje zdaj očitno po tujem vplivu, bodi si nemškem, bodisi češkem ali katerem si že bodi. Vender mislim jaz še vedno, da je tam, kjer je ni še le šolska mehanika vpeljala, taka izreka v resnici vender le tudi po tujem vplivu priš'a v navado. Na jezičnih mejah in sploh, kjer se v enem kraju govori dva jezika in se tudi kervno mešata dva naroda, tam tudi dandanašnji lahko opazimo, da glasovi enega jezika spodrivajo podobne glasove drugega. Izobraženiši jezik zmaguje. V hervaškem primorju govore Hervatje italijanski „nečisti“ s. Prekmurci imajo svoj *ö* brez dvojbe iz mažarščine. Kočevarji so od Ribničanov in Belih Kranjcev sprejeli terdi *ł* ter ga zdaj navadno, kaker mi, spreminjajo v soglasni *u*. Nasproti so v čeških in hervaških mestih zmagali Nemci sè svojim srednjim *l*. Po večini našega naroda pa se je končni *ł* prej spremenil v soglasni *u*, še le potem se je pedsamoglasniški *ł* zenačil z *l*. Za razločevanje t. j. različno spremembo končnega in pedsamoglasniškega *ł* imamo mi na svoji strani ne le vse hervaške in serbske štokavce, temuč tudi vse mnoge milijone Malih in Belih Rusov. Tudi v poltavski guberniji (ker se nanjo sklicuje prof. dr. I l e š i č v podporo svojega, žal, mojemu nasprotnega prizadevanja) govore, kaker mi prijazno piše prof. L j a p u n o v, po njegovi misli (sam ni imel prilike opaževati te reči) za končni *ł*, kaker vsi Mali Rusi, soglasni *u*, le za pedsamoglasniški *ł* se sliši po nekih krajih te in drugih sosednjih gubernij nekak srednji *l*, morda blizu tak kaker pri nas. — Komer je torej mari za s l o v a n s k o „l - o v o čistôbo“, ta naj izgovarja *l* tako, kaker ga izgovarja večina našega vbozega naroda.

(Dalje prih.)